

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK - Contlich

De boekjes van A. HANS worden in alie scholen aanbevolen omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooneel speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo — 308. De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Tekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeeroovers. — 321. Het Gezin van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen — 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert, Baesrode.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 338

A. HANS.

De Vlucht over de Schelde

Uitgave A. Hans-Van der Meulen, Contich.

DE VLUCHT OVER DE SCHELDE

I.

't Was een stormachtige Octoberavond van 't jaar 1438. Willem Heinsz, de jonge veerman op de Honte of Westerschelde, die sedert den Sint-Elisabethsvloed van 1404 zoo breed was geworden, legde zijn boot vast aan 't hoofd te Eertinge ten Noorden van Eekloo.

— Nu vaart ge toch niet meer over? klonk het van den dijk.

— Neen, Marijke... 't zou spelen zijn met 't leven. 't Waait hard, maar 't wordt nog erger, antwoordde Willem, toen hij bij een meisje van even in den twintig stond.

— Er zijn toch nog vreemdelingen in de buurt, hernam Marijke.

— Waar dan?

— Ik ontmoette ze aan de hoeve van Krelis.

— En vroegen ze naar 't veer?

— O, neen... ik heb niet met hen gesproken. Ze zagen er me te schuw uit.

— Nu als ze naar Zeeland willen, moeten ze wachten tot morgen. Ik waag het leven van passagiers en 't mijne niet meer...

— Ginds is nog een schip...

— O, ik heb er wel vier gekruist. Ze kunnen beter tegen den storm dan mijn schuit. 't Is tegenwoordig druk op de Honte. 't Is of er veel schepen naar Antwerpen willen.

— En Brugge gaat achteruit.

— Ja, dat hoor ik dikwijls zeggen. 't Is jammer, maar het Zwin, het water naar Brugge, verzandt. En ook, er is te Brugge zooveel twist en dat doet schade aan den handel. Antwerpen komt als havenstad op. En de kooplieden zeggen, dat ze er goed behandeld worden. De Bruggelingen zijn kwaad op Antwerpen. Ja, de een zijn dood, is de ander zijn brood.

Willem Heinsz was met Marijke wat opgewandeld. Zij woonde daar wat verder bij haar ouders, ook buiten Eertinge.

Maar sedert is Eertinge door de golven weggerukt, evenals meer dorpen in die streek.

— Ja, de wind buldert geweldig, zei Marijke. God zij de zeelie genadig en ook ons, want als de dijk breekt, zitten we in de ellende.

— Kom, kom, niet vreezen, Marijke... Dan zou ik u halen met mijn boot.

Ze hadden elkaar lief, Willem Heinsz en Marijke, al spraken ze daarover niet. Maar ze waren beste burens in de overigens eenzame wijk bij den stroom.

Marijke wenschte Willem goeden avond en trad haar woning binnen. De veerman keerde terug en begaf zich naar zijn huisje, dicht bij den dijk. Hij woonde er met zijn oude moeder. Vader was al jaren dood.

In den haard brandde een turfvuur. Moeder had Willems eten reeds klaar gezet.

— Licht de boot goed vast, jongen? vroeg de oude vrouw. De wind blaast zoo in de schouw.

— Ja, 't is kwaad weer, moeder, maar voor de boot geen nood.

— Volk zal er dezen avond wel niet meer komen.

— Ik zet niet meer over. 't Zou te gevaarlijk zijn.

— 't Wordt elk oogenblik wilder, het weer... Ik ben bang als de wind zoo huilt... Twee water-vloeden heb ik beleefd... beide keeren op St. Elisabethsdag. (1) Vooral de eerste vloed was verschrikkelijk...

Willem had 't verhaal al dikwijls gehoord, maar zijn moeder scheen meer tot zich zelve als tot hem te spreken en zei: « Tegen den avond

(1) 19 November.

begon het te waaien, in den nacht stormde het, 's morgens was 't nog erger. Overal luidden de klokken, te Assenede, te Moerkerk, te Peerboom, te Biervliet... Mijn vader kwam rond acht uur in huis gestormd. « Vluchten! » riep hij. « De dijken zijn door! » We snelden naar Biervliet... daar waren sterke huizen, torens, daar lagen ook veel schepen. 't Was hoog tijd, we bevonden ons nog wel een kwartier van de stad toen 't water reeds aanstroomde... Moeder droeg ons jongste zusje in haar arm, vader een broertje, ik hield twee anderen bij de hand. Ons huisraad hadden we achter gelaten... Er waren veel vluchtelingen in de stad. We mochten in de kerk verblijven. Boven ons stormde al maar door de groote klok. De wind gierde langs 't dak en wierp veel ruiten in. De mannen staken de gaten toe met planken en doeken. O, die dag! Drie uren ver overstroomde 't Vrije van Brugge en de vier Ambachten. Lijken van menschen en dieren dreven rond. 't Water stroomde weldra de kerk binnen tot aan het hoogaltaar en wij moesten op de galerijen, ook op 't doxaal en in den toren. 't Leek of de wereld verging. Eindelijk bedaarde de storm. Maar welk een verwoesting! De Honte was veel breeder en dieper geworden, echter ten koste van vruchtbaar land, dat met hoeven en huizen verzwolgen was. Wij keerden hier naar Eertinge terug. Onze hut was vernield. Vader

bouwde een nieuwe; wij waren doodarm. Gelukkig kwam er hulp uit de steden. En wonderlijk, zoo is de weg ontstaan, voor de groote schepen, welke tegenwoordig liever te Antwerpen willen zijn, dan te Brugge. Hoor toch den wind!

— Maak u niet ongerust! 't Is of ik stemmen hoor; zou er dan toch nog volk komen?

— Gij zet niemand meer over, Willem, 't is geen weer; gij behoeft uw leven niet te wagen zonder noodzaak!

Er werd nu luid op de deur geklopt en Willem deed vlug open. Vijf groote, kloeke kerels traden binnen. Ze waren gehuld in wijde mantels, en droegen breede, neerhangende hoeden, die hun gelaat gedeeltelijk bedekten.

— De mannen, die Marijke gezien heeft, dacht Willem.

— Waarmede kan ik u dienen, heeren? vroeg hij.

— Wij moeten droog hout en stroo hebben en een goede lantaarn, want de onze is gebroken, antwoordde hij, die de overste scheen.

— Wilt ge buiten kampeeren? Het is geen weer om over te varen, maar ge kunt hier schuilen, zei Willem.

— Bemoei u niet met onze zaken en gehoorzaam maar vlug!... snauwde de vreemdeling. Droog hout, stroo en een goede lantaarn! Zie,

gij moogt kiezen tusschen een flink loon of een stoot tusschen de ribben.

— Wat wilt ge dan toch? vroeg nu de moeder op angstigen toon.

— Houd u maar koes, oude vrouw, en ga liever te bed, ge zit daar te knikkebollen van den vaak. En gij, jongen, geef ons wat we vragen, want ge talmt onverdraaglijk.

— Doe het maar, Willem, drong zijn moeder aan.

— Dat is ten minste wijs gesproken, oude vrouw, uw lieve jongen heeft niets te vreezen, als hij maar doet wat we zeggen.

— Volgt mij dan naar 't schuurtje; daar ligt hout en stroo in overvloed en hier is de lantaarn van mijn veerboot. Ik hoop, dat ik ze terug zal krijgen, sprak Willem.

— Dit is geld om er morgen wel drie nieuwe voor te koopen, ge merkt, wij zijn niet gierig... En nu hout en stroo... maar ontsteek eerst de lantaarn, want dit vervloekte land is vol kuilen en slijkpaten, waar men den nek breekt of verzuipt.

Willem deed wat men van hem verlangde en trad met de mannen buiten. Na een kwartier keerde hij terug en zei:

— Ze zijn heen, moeder! Ruw volk!

— Leelijke kerels, jongen; maar wat zouden ze uitvoeren?

— Ik zal 't spoedig weten, moeder, hernam de zoon, zijn mantel van een spijker aan den muur nemende.

— Gaat ge nog uit?

— Ja, ik vertrouw die vreemden niet; 't konden wel zeeroovers zijn!

— Jongen toch!

— Er zwerft allerlei volk rond. Er wordt geroofd tot in het Zwin en nu de scheepvaart hier steeds drukker wordt, kunnen zulke gasten naar hier trekken.

— Willem, blijf liever thuis!

— Ik moet er uit, moeder! Ik ben veerman, ja, maar ook toezichter aan 't strand en 't is mijn plicht eens te zien, wat die kerels hier komen doen.

— Ja, 't is uw plicht, maar zult ge voorzichtig zijn, kind?

— Natuurlijk, moeder... Ik toon me aan hen niet, wees gerust. Ga naar uw kooi en slaap!

— Neen, neen, ik blijf op tot ge terugkeert.

Willem trad buiten. Ginds zweefde de lantaarn als een dwaallicht over 't land. De veerman wist dus al dadelijk, in welke richting de vreemdelingen waren gegaan.

— Naar de kil, mompelde hij. Zeker zijn het roovers, die een of ander schip op de banken willen lokken. Maar ik ben er ook nog!

Willem, gewoon tegen den wind te worstelen, kwam spoediger vooruit dan de vreemdelingen en weldra was hij dicht bij hen. Nu moest hij zeer voorzichtig zijn, want als ze hem ontdekten, zouden ze hem dooden. Achter den dijk bleven de kerels staan.

— Hier is 't een goede plaats, daar liggen gevaarlijke banken, hoorde Willem een van 't troepje zeggen of liever schreeuwen, want hij moest zijn stem uitzetten om zich verstaanbaar te maken. De Engelschman is niet ver af... en tien tegen een, wil hij binnenloopen in plaats van den storm te trotseeren. Daar hij van Antwerpen komt, zal hij ons licht voor dat van Biervliets haven aanzien. Het zal hem drommels leelijk tegenvallen. Zoo zullen wij de schepen verleeren naar Antwerpen in plaats van naar Brugge te komen.

Willem had genoeg gehoord. Die kerels maakten een vuur en hingen een lantaarn uit, om aan schepelingen te doen gelooven, dat er hier een haven was. Ze waren geen gewone roovers, maar nijdigards uit Brugge. De Bruggelingen waren nijverig op Antwerpens toenemende scheepvaart en ze wilden de vreemde schippers afkeerig maken van de Honte, het water naar Antwerpen, door hun te doen gelooven, dat hier strandboeven en roovers hun bedrijf uitoefenden.

Willem was een Vlaming en hij had Brugge's voorspoed gewenscht boven dien van de Brabantsche stede, Antwerpen, maar om hun haven te bevoordeelen, moesten de Bruggelingen tenminste eerlijke middelen gebruiken en geen schurken afzenden, die arme zeelieden naar den dood lokten.

Het vreemde vaartuig zou stranden; de bemanning en misschien ook passagiers moesten dan omkomen... en zijn lantaarn zou hen lokken naar den dood! Neen, neen!

En de eerlijke veerman maakte dadelijk een plan. Alleen vermocht hij tegen deze kerels niets en 't dorp lag te ver af. Eer hij hulp gehaald had, kon het te laat zijn. Hij moest vlug handelen en de eenige weg tot gelukken was, naar het verwachte schip te roeien en de zeelieden te waarschuwen. Willem snelde zijwaarts en beklom den dijk, en zijn harte bonsde, toen hij ginds op de donkere wateren een lichtje zag. Daar naderde 't schip reeds! Neen, er was geen tijd te verliezen! Had hij tenminste één helper, om mede de riemen te bewegen.

— Marijke! zei hij. Ja, zij is kloek en zij is ook braaf.

Willem ijldde naar haar huis en klopte aan.

— Wie daar? klonk het.

— Ik ben het, Willem Heinsz...

De deur werd geopend. Binnen zaten de ouders en Marijke.

— Is er nood? vroeg de man verschrikt. 't Stormt.

— Neen... tenminste niet aan de dijken...

Gejaagd verhaalde Willem wat er bij de kil gebeurde.

— Ik moet naar dat schip roeien! vervolgde hij. Ik heb hulp noodig!

— O, kon ik maar!... Ge weet echter, hoe aamborstig ik ben!

— Maar Marijke...

— Ik ga mee! zei 't meisje beslist.

— Kind! kreet de moeder. Nu op den stroom, uw leven...

— Ik ga mee, moeder, ik mag het niet laten, er zijn geen mannen... dan moet ik helpen.

Ze sloeg een doek over het hoofd en ging met Willem mee. Gelukkig lag de boot een eind van de plaats, waar de boeven hun valsch vuur ontstoken hadden, en met vereende krachten konden de jonge lieden ze dieper in 't water brengen. En weldra plasten de riemen krachtig in den vloed en schoot 't vaartuig voort, in de richting van 't zwevende licht ginds, 't licht van 't zoo bedreigde vaartuig.

De kustvuren in dien tijd waren gewoonlijk niets anders dan eenvoudige lantaarns en brandende takkebossen of turfhoopen, zoodat het niet

moest verwonderen, dat de schepelingen dien gloed daar op den dijk voor havenlichten zouden houden. En dit bleek wel 't geval te zijn, en reeds had de kapitein bevel gegeven, naar die veilige plaats koers te zetten, want de storm werd te hevig.

Eensklaps klonk uit zee een vreemd geluid, dat dra een menschenstem bleek te zijn. Willem en Marijke hadden het vaartuig bereikt, doch mochten het niet te dicht naderen, want hun ranke boot zou er tegen verbrijzeld worden.

't Duurde geruimen tijd eer de kapitein die vreemde boodschap begreep. Maar iemand kende Vlaamsch. En zoo wist men dan aan welk groot gevaar men ontsnapt was, dank de rechtschapenheid en den moed dezer eerlijke jonge lieden.

De kapitein was verontwaardigd. Hij scheen een man van de daad te zijn. Wat hij nu beval, was tegen de wetten en 't recht van dit land, en toch liet hij met groot gevaar een boot uitzetten, bemand door een tiental stoere mannen, die in den gordel hun mes droegen. En die boot volgde Willems vaartuig en legde aan bij de Vlaamsche kust! Willem en Marijke trokken hun vaartuig weer achter den dijk en de jonkman geleidde zijn koene helpster huiswaarts... Wat er verder geschieden mocht, daar bij 't valsche licht, wel 't was 't voorzichtigste er zich niet mede te be-

moeien. Maar met de zeelieden was ook een heer meegevaaren.

— Ik ben een Bruggeling, zei hij. En ik schaam me, dat er zulke dingen op de Vlaamsche kust gebeuren.

Hij vroeg Willems naam.

II.

De kerels van de kil hadden ook het licht op het water gezien.

— 't Moet gelukken, zei de aanvoerder. Een vreemde kapitein vaart bij zulk weêr 't liefst niet door. Hij komt op ons vuur af. Ha, de Antwerpenaars zullen woedend zijn, als ze vernemen, hoe wij hun Honte onveilig maken... Neen, de Honte mag 't niet winnen van 't Zwin.

En de vijf schurken keken begeerig naar 't lichtje daar op den vloed. Geduldig wachtten ze, bijna zeker van hun buit. Zwart staken hun gestalten af bij 't laaiend vuur. O, ze stonden hier op een eenzame plaats, ver genoeg van Biervliet en Eertinge, om veilig hun snood bedrijf uit te oefenen.

Bij de kil stond nog een verlaten huisje. En de mannen gingen er heen. Ze hadden er te voren 't een en ander gebracht en onder meer drank. Er bevonden zich in de vervallen woning nog eenige schamele meubelen. De eigenaar was een

ongehuwde schipper, die dikwijls voor weken weg voer, en nu ook afwezig bleek.

De overste der kerels tracteerde zijn mannen. Door het raam kon hij het zwalkend licht van het beloerde schip zien.

— Nog een tijdje en 't loopt vast! beweerde de hoofdman. We drinken op den goeden uitslag.

Ze hadden al veel gedronken dien namiddag en avond. Plots werd de deur opengeduw'd en sprong een bende zeelieden binnen.

— Verraad! schreeuwde de overste.

Een zijner makkers viel reeds gewond neer. De overste trok zijn mes.

— Verraad! huilde hij.

Zijn gezellen waren niet zeer moedig. Een kroop angstig op de tafel. Anderen wilden zich nog verzetten en even werd er gevochten, doch de roovers werden overmand. De zeelieden bonden ze.

Een heer trad naar voren en zei tot den hoofdman:

— Ik ken u en gij kent mij...

— Ja, heer Loodale. Ge zijt een Bruggeling, en ge zult ons gelijk geven, als we u vertellen, wat ons plan was...

— U gelijk geven, als ge eerlijke zeelieden op de banken wilt lokken bij storm!

— In 't belang van Brugge. We werken tegen Antwerpen...

De hoofdman vertelde nu, hoe hij de Honte een kwaden naam wilde geven.

— Zoo bestrijdt men niet een mededinger, sprak de heer Van Loodale verontwaardigd. Gij doet Brugge schande aan. Ge zijt nu in de macht van deze Engelschen.

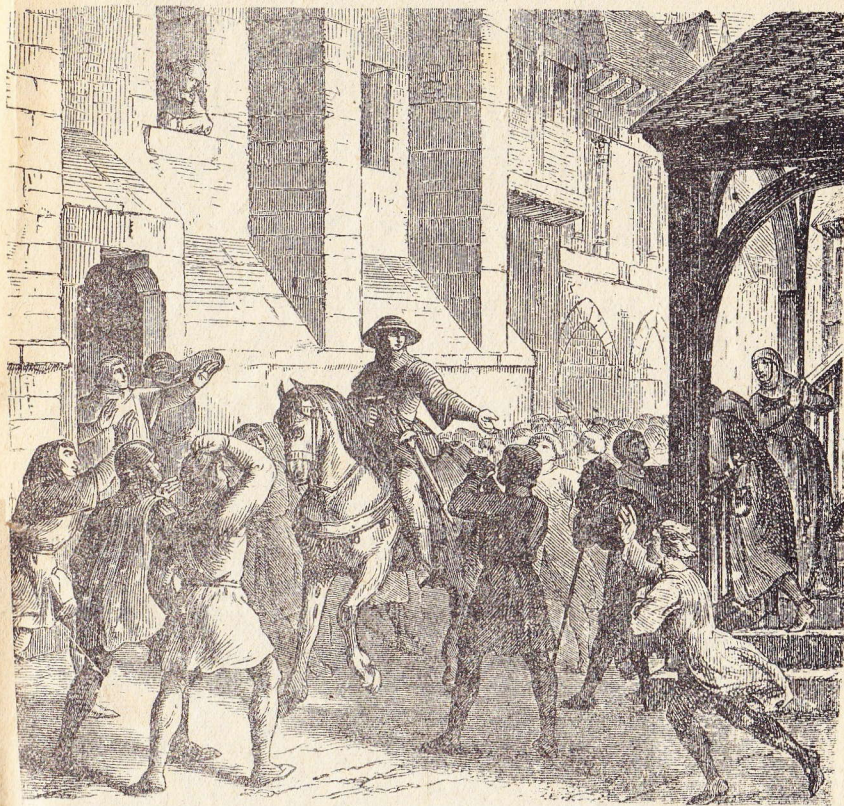
— O, red ons, heer! smeekte de hoofdman.

Maar de zeelieden waren al ongeduldig om de misdadigers te straffen. Ze brachten hen naar hun boot.

De heer Van Loodale, die op 't schip, dat van Antwerpen naar Damme bij Brugge moest, als passagier mee voer, vroeg de schuldigen aan de overheid over te leveren.

Maar de zeelui zeiden, dat ze zelf wel recht zouden houden. Ze hingen de gevangenen, ondanks hun gekerm, aan den mast op. En tegen den morgen wierpen ze de dooden in zee. 't Ging in dien tijd wreed toe.

De heer van Loodale had het niet kunnen verhinderen. Hij stapte te Damme aan wal, en begaf zich naar Brugge, waar hij bij zijn moeder woonde in een groot huis. En hij vertelde zijn wederaren en sprak met dankbaarheid van den trouwen veerman, Willem Heinsz en van Marijke.

Twee jaren waren verloopen en te Brugge hadden roerige tooneelen plaats gegrepen. Het volk stond op tegen hertog Filips van Bourgondië, die de rechten der stad schond. De heer van Loodale had de partij van 't volk gekozen.

't Oproer werd bedwongen. De hertog reed door de stad. Sommigen juichten hem toe, anderen smeekten om genade voor de stad.

In een deftig huis zaten een oude en jonge dame bedroefd bij elkaar. Vanmorgen hadden soldaten van den hertog de woning doorzocht om den heer van Loodale op te sporen. Ze zeiden, dat hij een der aanvoerders van den opstand was geweest en op 't schavot moest sterven. Maar de heer van Loodale was gevlucht. Toch was zijn moeder angstig.

— Och, laat ons moed houden, sprak de jonge dame, de verloofde van den heer van Loodale. Frans zal in Zeeland geraken. Hij kent immers dien veerman bij Eertinge, Willem Heinsz, waarvan hij ons dikwijls vertelde. En de brave man brengt Frans wel over de Honte.

Zoo zaten beiden over den geliefde afwezige te praten. Ze keken even naar buiten, toen de stoet van den hertog voorbij trok.

Na den middag keerde Betje, de meid, uit een winkel terug, en ze schreide, toen ze in de kamer bij de twee dames kwam.

— Wat is er? vroeg mevrouw van Loodale.

— Ik ben zoo bang voor mijnheer Frans!... jammerde de dienstbode.

— O, zeg ons, is hij gegrepen?

— Nog niet!

— Weet men dan waar hij is?

— Roode Walter, die onzen heer zoo haatte, moet hem bespied hebben en heeft soldaten van den hertog meegekregen om hem na te jagen...

Beide dames ontstelden hevig.

— Roode Walter? vroeg de jonkvrouw.

— Dat is de broer van den aanvoerder der roovers, welke twee jaar geleden op dat Engelsch schip aan den mast werden gehangen, vertelde Betje. Die geschiedenis is immers uitgekomen en onderzocht door de overheid. En Roode Walter beweerde altijd, dat mijnheer Frans aan dien Engelschen kapitein gezegd had, geen medeijden te hebben met zijn broer en de anderen, al heeft mijnheer Frans nog ten beste voor hen gesproken.

— Ja, dat is zoo, zei mevrouw.

— En nu wil Walter wraak nemen. Hij had mijnheer Frans gaarne overgeleverd en bespiedde hem. Hij zag hem de stad verlaten, kort vóór de hertog binnen rukte. Toen is hij alles gaan vertel-

len en zei hij dat mijnheer Frans de meeste schuld aan het oproer had. En nu is hij met soldaten weg. Ik hoorde het in den winkel vertellen.

— Maar mijnheer Frans is hem ver vooruit, meende de jonkvrouw.

— Niet zoo heel ver, hernam Betje.

— Weet hij, waarheen mijnheer Frans is?

— Naar het Noord-Oosten. Hij begrijpt wel, dat mijnheer Frans niet over Sluis kan vluchten.

Bedroefd ging de trouwe Betje naar de keuken.

— O, als ze Frans inhalen, is hij verloren! kloeg mevrouw van Loodale. En hij is te voet. De wegen zijn zoo slecht. Het weer wordt onstuimig. Hoor den wind toch. Als de veerman hem maar over den stroom wil brengen!

Er was inderdaad storm in aantocht. De in lood gevatte ruitjes van de groote kamer rinkel-den soms heftig.

— Laat ons voor Frans bidden! zei de jonkvrouw.

— Ja, meer kunnen we niet doen, maar dat is veel. God zal hem helpen, zei de moeder ontroerd.

IV.

Willem Heinsz, de veerman van Eertinge, was blij, dat hij zijn dagtaak geëindigd had. En vermoeid trad hij 's avonds zijn huisje binnen. Hij was met Marijke getrouwd en ze hadden een lief kindje, hun Daantje. Willems moeder was gestorven en Marijke's ouders verbleven in het Godshuis te Biervliet.

— Ruw weer, zei Willem, toen hij binnen trad.

— Zet u bij 't vuur, sprak Marijke. Ik zal Daantje in zijn kribbetje leggen en dan 't eten opdienen.

— Geef mij den kleine nog even, en Willem liet het kind op zijn knie rijden, zoodat het kraaide van vreugde.

— Er zijn veel reizigers geweest, nietwaar? Wat zou er gaande zijn? vroeg Marijke.

— Ik houd hen voor vluchtelingen. Door den opstand der Bruggelingen tegen den hertog, zwerven veel bannelingen rond. En ik heb vernomen, dat de hertog alle verdachten laat aanhouden. Geen wonder, dat velen, die wat op hun kerfstok hebben, zich in veiligheid stellen en liever langs de kleine veeren gaan dan uit drukke havens te vertrekken.

— Altijd die beroerten, zuchtte Marijke.

— Ja, helaas, maar de hertog is toch niet rechtvaardig. Hij eischt zware schattingen en schendt de rechten. Geen wonder, dat er veel ontevreden zijn! 't Wordt weer zwaar weer, Marijke.

— Ja, de wind buldert. Verwacht ge storm?

— Ja, maar de dijk is stevig... en in den winter komt een storm spoedig op, maar neemt soms ook weer vlug af.

— Zet u bij de tafel, Willem, wij zullen vroeger ruste gaan; ik zie dat ge vermoeid zijt. Laat ik Daantje te slapen leggen.

Een uur later heerschte de diepste stilte in de hut, maar buiten bulderde vervaarlijk de wind en huilden de golven der opgezweepte Honte.

Pas was Willem in slaap, of een luid gebons op de deur deed hem wakker schieten en 't volgende oogenblik stond hij al op den vloer.

— Om Gods wil, doe open! riep men.

Willem gehoorzaamde dadelijk. Een man stormde binnen en smeekte:

— Zet mij over!

— Met dat weer? zei Willem. Gij waagt uw leven, heer!

— O, talm niet... de soldaten van den hertog zitten mij op de hielen! Ik weet, dat gij edelmoe- dig zijt.

— Willem, gij kunt nu niet overvaren! klonk

de stem van Marijke. Hoor, hoe de wind buldert!

— Dan moet ik sterven als een misdadiger, hernam de vluchteling wanhopig. En toch deed ik niets anders dan de rechten van mijn volk verdedigen. O, mijn moeder, mijn bruid! Zie, hier is geld, veel geld... geef mij uw boot, gij kunt een nieuwe koopen. Ik zal alleen varen...

— Alleen varen? Maar, heer...

— Dan heb ik toch ééns kans om te leven; blijf ik, dan dooden ze me! Breng mij naar uw boot, doe het uit deernis met mijn moeder en mijn bruid! Ik weet, dat gij edelmoedig zijt.

— Marijke! zei de veerman.

Eenige oogenblikken zweeg de jonge vrouw.

— Willem, zet den heer over, sprak ze dan. God behoeft u beiden.

En de veerman talmde niet meer. Weldra doberde de ranke boot op de baren. De vluchteling had ook een riem gegrepen en hij riep, om zich verstaanbaar te maken:

— Goede man, zet mij over waar ge wilt! Als ik maar in Zeeland ben! Vandaar bereik ik gemakkelijk den vreemde...

't Was een gevaarlijke tocht en vooral toen de boot een eind de Honte op was en de inzittenden de beschutting van den dijk niet meer hadden, moest er geweldig geroeid worden, om den tegenstand van wind en stroom te overwinnen. Golven sloegen over boord en weldra zaten bei-

de mannen tot aan de enkels in 't water; de veerman droeg groote vetleeren laarzen en had er geen hinder van, en de vreemdeling dacht wel aan iets anders dan aan een paar natte voeten.

— Geef mij uw riem, riep Willem. Hier is de hoos, ge moet hoozen!

— H. Maagd Maria, ik meende, dat we vergingen! antwoordde de vreemdeling ontsteld. O, beste man, ge waagt uw leven voor mij!

— Hoozen, hernam Willem, en wees op uw hoede, er zullen nog stortgolven komen.

Willem roeide nu alleen en zijn arbeid was zwaar, maar hij bewaarde zijn kalmte, al begon 't soms in zijn hoofd te bonsen, 't gevolg van zijn afgematheid na een drukken dag.

Maar de boot was reeds verder dan Willem gehoopt had. Met meer moed nog trok hij aan de riemen en weldra bereikte hij land.

— Gered, mijnheer, zei hij tot den vreemdeling.

— Zijn we er? vroeg deze.

— Ja, maar we zijn tamelijk ver van den weg, die door dit eiland loopt. Ga rechts langs den dijk, ge zult den weg dan vinden en volg dien, ge bereikt Reimerswaal, waar er genoeg gelegenheid is om verder te reizen.

— Goede man, ik heb geld in uw woning gelaten. Meer kan ik niet geven thans.

— 't Is te ruim betaald, heer...

— Neen, gij hebt mij 't leven gered... Willem Heinsz.

— Ge kent me...

— Vraag me nu niet verder, Ik zal u later uw dienst vergelden, goede man, thans heb ik te weinig geld bij mij. Gij zijt braaf.

— Spreek niet langer over loon, heer, ik deed mijn plicht. Vaarwel nu, en bedenk, dat Filips van Bourgondië ook graaf van Zeeland is.

De vluchteling beklom den dijk en daalde langs de andere zijde af, en Willem, na eens flink gehoord te hebben, aanvaardde den terugtocht. De wind was hem nu gunstiger, maar de Honte werd woeliger en de veerman roeide zoo vlug hij kon, wetende dat de storm in kracht toenam.

Veilig bereikte hij den dijk; hij trok zijn boot aan de landzijde.

— Morgen is dit weer niet bedaard, mompelde hij. Van slapen zal er niet veel komen.

Toen Willem zijn huis genaderd was, hoorde hij daar binnen luid getier.

— Zou er nu nog volk zijn? vroeg hij zich af. Nogmaals overvaren, neen ik kan niet meer, waarlijk, ik kan niet meer!

Vlug trad hij binnen en hij schrok, want krijgslieden vulden het kleine vertrek, en een hunner riep lachend:

— Ziet ge wel, dat de muis recht in de val loopt!

— Doe mijn man geen leed! smeekte Marijke, wie de ruwe soldaten gedwongen hadden bier te schenken en brood met spek op te dissen.

— Wat wilt ge van mij? vroeg de veerschipper bedaard?

— Ha, gij zet vijanden van den graaf over den stroom, gij helpt verraders en samenzweerders! tierde een man met rood haar.

— Ik oefen mijn beroep uit, hernam Willem nog bedaard. Wie het vraagt, zet ik over.

— Zoo, maar wij zullen u ergens anders heen zetten, en ge kunt dan eens kennis maken met het beroep van den beul! Jogens, bindt dien kerel!

— Pas op, nader mij niet! schreeuwde Willem, zijn mes trekkend.

— U nog verzetten tegen de dienaren van den hertog, of behoort ge soms ook tot de partij der oproerkraaiers? Wij weten, dat gij meer vijanden naar Zeeland hebt gebracht...

— Ik ondervraag nooit een reiziger, ik ben geen schout.

— Die waterrat heeft hooge noten op zijn zang! Bindt hem dan toch, mannen! hernam de aanvoerder. Ge weet, dat ik, Walter Lijn, u bevelen mag.

Willem poogde tegenstand te bieden en Marijke wilde hem ter hulp snellen, maar de krijgslieden waren talrijker; spoedig lag de veerschip-

per gebonden op den vloer en Marijke bewusteloos nevens hem. Het kindje was ontwaakt en begon luidkeels te **schreien**.

— Zet die wieg buiten! gebod Walter. Wij willen hier den morgen afwachten, want we zijn allen doodop van dat jagen achter den verrader, maar deze helsche muziek kunnen we missen.

't Geschreeuw van den kleine scheen te werken op 't moederhart. Marijke opende de oogen, sprong recht en greep haar kind uit de wieg, die een der soldeniers buiten de hut wilde brengen.

— Die schreeuweeljk moet zwijgen! tierde de aanvoerder.

Marijke suste Daantje en zette zich somber in een hoek van 't vertrek.

— Ge doet schandelijk onrecht! zei Willem.

— Ha, ge kunt weer spreken. Wie was uw laatste passagier? vroeg Walter.

— Ik ken hem niet.

— Ge zijt een sluwe vos. Twee jaar geleden hebt gij Vlamingen aan een Engelschen kapitein overgeleverd.

— Zeeroovers...

Walter had geweldig gevloekt, toen hij bemerkte, dat de heer van Loodale ontkomen was. Hij zou Willems komst afwachten, niet om ook over de Honte te varen en zijn prooi in Zeeland na te jagen, want daarvoor vreesde hij te zeer den stormenden vloed, maar om den veerman

gevangen te nemen en zodoende toch niet geheel platzak terug te keeren. Hij wilde nu over de gevangenneming van zijn broer, twee jaar geleden, spreken, maar Willem zweeg.

— De klok luidt... er is nood! riep eensklaps ontsteld Marijke.

— Wat bazelt ge? Welke nood is er? vroeg Walter Lijn.

— Een dijk moet doorgebroken zijn!... riep Willem. Het land overstroomt... hoor, de klok stormt... dat is te Biervliet... andere klokken zullen ook luiden...

De krijgslieden sprongen op, allen hevig verschrikt, want ze kenden dit land met zijn stroommen en dijken, zijn streken en moerassen niet, en ze gevoelden doodsangst voor 't water.

— Wat moeten we doen, wijf... spreek! tierde Walter.

— Ik weet het niet... hij alleen kan u helpen! antwoordde Marijke, naar haar man wijzend.

— Ontbindt hem! gebood de aanvoerder. Willem was vrij.

— Breng ons in veiligheid, dan zullen we uw leven sparen, sprak Walter.

— Komt naar buiten... vlug, Marijke... wikkel Daantje in een doek!

Allen snelden uit de hut.

— Daar is 't water al! riep Willem. Langs

hier, Marijke, geef mij 't kind... Vlug allen... te laat, te laat... het water is er!

— Wat dan? tierden de soldaten in doodsangst.

— Klim op 't dak van mijn huis, ik ga mijn boot halen... vlug, 't water rijst... Marijke, help mij!

De krijgslieden stormden weer de woning binnen en vluchtten naar den zolder. Willem en zijn vrouw snelden naar den dijk, plassend door het water, dat hun reeds tot aan de knieën reikte en zeer snel steeg. Ze klommen in hun vaartuig, en Willem bracht het spoedig van den gevaarlijken dijk weg, want hier dichtbij moest een bres zijn, waardoor 't water der Honte met geweld binnestroomde. Ook elders waren de dijken bezweken. Waarom luidde anders de klok van Biervliet?

Marijke drukte haar kind tegen de borst. Willem roeide uit alle macht. Nu de dood hem en de zijnen bedreigde, scheen de veerman weer met nieuwe kracht bezielde.

— En de soldaten? vroeg de vrouw.

— Kan ik niet redden!... En zij verdienen hun lot! Sloegen ze u niet in doling? En Daantje wilden ze in dit noodweer buiten zetten? En mij naar den beul voeren? Ik kan ze niet redden, de boot is te klein. Nader ik het huis, dan **willen ze** allen tegelijk mee... Ze zullen u met Daantje in

den vloed stooten! Denk niet aan hen, Marijke!

— Moeten ze dan verdrinken?

— Moeten wij ons dan offeren voor hen?...

Ons leven is nu al bedreigd! Was de boot groot genoeg, misschien redde ik hen... maar nu is er niet aan te denken! Als wij maar Biervliet bereiken kunnen! Ze zitten voorloopig veilig.

Ja, 't was een gevaarlijke tocht over het overstromde land, gevaarlijker nog dan die laatste reis over de Honte. Rukwinden stootten 't bootje bijna omver, golven sloegen woest over de inzittenden, en terwijl Marijke met haar linker hand het kind tegen zich drukte, hoosde ze met haar rechter het water weg. Andere vaartuigen nog dobberden op de golven. Uit boomen, en van daken klonken wanhoopskreten, het angstgeschrei van hen, die geen bootje hadden. Willem redde een gezin en toen was zijn schuit vol. Hij kreeg nu twee helpers om te roeien.

Koeien loeiden, ossen brulden, schapen blaaten, honden blaften, 't doodsgeschreeuw van dieren, welke angstig worstelden tegen den vloed. Maar uit 't water klonk ook wanhoopsgekrijt van menschen, die van daken of uit boomen geslingerd waren.

Na uren van geweldige krachtsinspanning bereikte Willem eindelijk Biervliet, waar 't water door de straten joeg en de bewoners ook verschrikt naar de bovenste verdieping waren ge-

vlucht. Ja, Biervliet werd eveneens bedreigd, maar hier althans was men eenigszins beschut tegen den geweldigen wind, hier waren toch steenen gebouwen, hooge daken en torens.

Willem leidde vrouw en kind naar 't Godshuis, waar de oude lieden op den zolder geweken waren.

Marijke's ouders ontvingen hun geliefden met vreugde, want ze hadden al 't ergste gevreesd.

— En die soldaten, Willem? vroeg Marijke. O, hun geroep, toen wij wegvoeren? Nog klinkt het mij in de ooren! Willem, moeten die ongelukigen verdrinken? Zou er niets te doen zijn voor hen? Maar ik eisch te veel, Willem, gij zijt zoo afgemat en ge moogt uw leven thans niet meer wagen!

Willem Heinsz voer met zijn schuit door de straten van Biervliet. Hij zag een boot van de stad, bemand door een schoutsknecht en gehuurde roeiers. Hij zei den schoutsknecht, dat in den overstromden polder soldaten in nood verkeerden en bood aan, den redders den weg te wijzen. De schuit zeilde uit. En weer dobberde Willem op de golven. Nu zag hij pas de uitgestrektheid der ramp. In korten tijd was het land een zee geworden. Zoo ver de blik reikte, water, niets dan water!

En ginds, meer oostwaarts van Biervliet, scheen de verwoesting nog grooter. De zee had

er den bodem weggeslagen, den grond uitgehold. Een der matrozen peilde, voor zoover dit mogelijk was op het heen en weer geslingerde, rijzende en dalende vaartuig.

— Zeker wel twintig voet! riep hij ontsteld. Ziet gij ergens huizen of boomen staan?

Het water bedekte ze.

— Dan behoeven wij niet verder te varen, sprak Willem, mijn huis was maar laag. Doch de soldaten drijven misschien rond.

De tocht werd dus voortgezet. Willem herkende de streek niet meer. De dijk langs de Honte was verdwenen, stroom en land waren één; van den toren zijner parochiekerk zag hij geen minste spoor. Overal dreven planken, meubelen... lijken van menschen en dieren ook.

— Daar! riep de veerschipper. Hij sloeg een haak uit, hief iets uit 't water op.

— Een soldaat! klonk het.

— De aanvoerder is het, mompelde Willem. Verdronken, zooals zijn ruwe kerels. Hij heette Walter Lijn... en was uit Brugge.

Hij liet 't lijk weer vallen...

De boot keerde terug. Willem lag onmachtig in het vaartuig; hij had te veel van zijn krachten geëischt en Marijke kreeg op den zolder van 't Godshuis een zieken man te verzorgen.

In dien geduchten watervloed, van den 22en Januari 1440 werd veel land met dorpen en hoe-

ven verzwolgen. Toen vergingen Eertinge, Peerboom, Moerkerk en andere plaatsen van de Vier Ambachten. Ten oosten van Biervliet had de Honte een nieuwen inham veroverd en het volk, denkend aan de woede der baren, noemde den golf Dullaard, welke naam later veranderde in Braakman.

V.

Biervliet was in dien tijd een der bloeiendste steden van Vlaanderen, welvarend door zeevaarhandel, zoutnering en vooral haringvisschery. Hier leefde Willem Beukelsz, die het kaken der haring uitvond, waardoor deze visch voor bederf bewaard kon worden en van toen af een zeer belangrijk handelsartikel werd. Nu is Biervliet een stil stadje, door polders van de Braakman gescheiden en levend van den landbouw. Een geschilderd raam der kerk herinnert den bezoeker nog aan Willem Beukelsz, die voorgesteld wordt zittend op een omgekeerde vischmand.

Maar toen Willem Heinsz met vrouw en kind naar Biervliet vluchtte, en er zich na de ramp vestigde, zag men nog honderden haringbooten in de haven, en in menige straat en steeg hoorde men 't geklop der kuipers.

Maar Willem genoot nu geen welvaart. Hij lag ziek in de nauwe bedstede van 't arm huize-

ke, waarvan 't huurgeld hem nog te zwaar viel... En Marijke zat droevig bij de wieg van Daantje, gehuld in grauwe, sjovele doeken, en, al bemoeidigde ze haar echtgenoot, in stilte weende ze dikwijls.

De vrouw zocht werk, doch de verdiensten waren gering en haar man kon niet herstellen zonder verkloekend voedsel.

Zekeren namiddag, toen Marijke zich gereed maakte om uit te gaan, hopende iets te kunnen verdienen, werd er op de deur geklopt. Een visschersgezel stak zijn hoofd binnen en zei:

— Vrouw, hier zijn twee bezoekers, die bij u moeten wezen.

— Mogen wij binnentreden? vroeg een reeds bejaarde, eerwaardige dame, die vergezeld was van een schoon meisje. Willem Heinsz? hernam de oudere.

— Mijn man, daar in de bedstede, heet Willem Heinsz, sprak Marijke.

De dames waren mevrouw Van Loodale en de bruid van Frans. Ze vertelden alles van den vluchteling, die nu in Engeland woonde. Zij gingen naar hem toe. Hij had hun geschreven, hoe Willem hem gered had. Mevrouw Van Loodale hielp nu Willem, die na zijn herstel een sloep kon koopen en een welgesteld visscher werd.

EINDE.

Het volgende boekje heet:

DE VUURDOOP

Pate Dawin, de sterkste cowboy van Texas, is een lafaard, die bij het eerste revolverschot steeds de vlucht neemt. Hij wordt bespot door iedereen. Eens moet hij echter samen met Bill More zijn leven verdedigen en krijgt alzoo onverwachts den vuurdoop.

Prijs per nummer: 75 centiemen.

A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK

Nr. 857

A. HANS.

De Vlucht over de Schelde

Wekelijksche uitgave van A. HANS-VAN DER MEULEN, Kontich.

Paus Lucius III kwam er tusschen en er werd te Senlis in 1183, een vredesverdrag gesloten.

Maar die vrede duurde niet lang. De koning van Frankrijk trachtte Henegouwen, van Vlaanderen te scheiden en met dat doel, stookte hij tweedracht tusschen Hendrik van Leuven, neef van Philip van den Elsas en Boudewijn van Henegouwen, zijn schoonbroeder. Boudewijn werd

den koning, zonder te denken dat hij daardoor de verwijtingen, die hem beleedigd hadden, rechtvaardigde. De wraak van den vlaamschen prins liet zich niet wachten. Hij overrompelde Henegouwen met ontzaglijke krijgsmachten. Boudewijn, alleen tegen over allen, want zijn zwager deed niets om hem te helpen, was te trotsch om te bukken. Hij sloot zich in het kasteel van

EEN BODE BRENGT HET BERICHT DAT PHILIP VAN DEN ELSAS OVERLEDEN IS.

aan het hof genoodigd; daar smeekte zijne dochter hem, de wapens niet meer tegen Frankrijk te keeren en hij kon aan hare bede en hare tranen niet weerstaan. Terwijl hij nog aarzelde, was de koning valsch genoeg om te doen verkondigen, dat zijne afvalligheid reeds volkomen was. Door die list bedrogen, barstte Philip van den Elsas in verwijtingen en bedreigingen uit. Toen verloor de graaf van Henegouwen zijn geduld en sloot eindelijk een geheim verbond met

Bergen op, van waar hij, weenend de verdelging zijner volkeren, die hij niet kon helpen, bijwoonde.

Het volgend jaar ondernam de koning van Frankrijk, zijne werkeloosheid verlatende, het beleg van Amiens; maar eer hij de Citadel kon meester worden, kwam de graaf de plaats ter hulp. Hij had al de schutterijen van Vlaanderen vereenigd, en toen hij zich tegen over het koninklijk leger bevond, deed hij het tot den strijd uitdagen. Philip August wilde toestemmen; zijne